

Déli Hírlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAPVASÁRNAP, 1931 SZEPTEMBER 6
TIMISOARA-TEMESVÁR, VII. ÉVF. 200. SZ.FŐSZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE D^r

Pajzson

És nem pajzssal került haza a genfi politikai harcokból Németország és Ausztria megbízottja. Aldozatai lettek annak a mozgalomnak, melynek elgáncsolási terve az osztrák-német vámunióval szemben sikeres volt. Curtius és Schober kénytelenek lesznek lemondani, de sem ez a tény, sem genfi visszavonulásuk nem ölte meg a tervet. A visszavonulás csak taktikai, bármennyire stratégiai okokból történt, vagy amint a bécsi közvélemény nyíltabban juttatja kifejezésre: a francia zsarolás pillanatnyilag megakadályozta a vámunió megvalósítását. A francia sajtó sem áltatja magát az elért eredménnyel. Tisztában van vele, hogy a kérdés nem kerül le végleg a napirendről és tisztában van azzal is, hogy a vámunió csak az első lépés lett volna a két ország egyesüléséhez. Németországnak ezt a területi nagyobbodását és megerősödését akarta Franciaország mindenáron megakadályozni. Tehát nem gazdasági, hanem politikai okok játszottak közre, amiből természetesen következik, hogy a vámunió nemcsak gazdasági, hanem elsörendűen politikai kérdés. Hogy mennyire az, bizonyítja a francia hivatalos álláspont megváltozása a Habsburg-restauráció ügyében. Ma már nemcsak nem ellenzi, hanem egyenesen támogatja Ottó trónralépési tervét, természetesen nemcsak Magyarországon, hanem Ausztriában is. A dualizmusnak ez a visszaállítása hosszú időre lehetetlené tenné Ausztria csatlakozását Németországhoz és a franciáknak ma nincsen más céljuk. Sőt még abban is hisznek, hogy ebben az esetben Magyarországon és Ausztriában érzelmi szövetségest nyernének a természetesebb osztrák-német szövetség helyett. Hogy ezekből a tervezetésekből mikor mennyi fog megvalósulni, nem lehet tudni. Tény azonban, hogy ma egyedül Franciaország lehet európai hitelező és Magyarországnak, Németországnak és Ausztriának is pénzre van szüksége. A gazdasági szükségszerűségeknek pedig mindenkor feláldozták a politikai óhajtasokat. Így történt ebben az esetben is. És most Franciaország mulik beigazolni ezen országok közvéleménye előtt, hogy az áldozatot nem hozták hiába. Csak aztán jut nyugvópont-ra a vámunió ügye. — legalább is hosszú időre. Mert a hidakat az esetleges visszavonulás céljaira egyik fél sem égette fel maga mögött. Ha Franciaország a genfi bejelentések ellenére is hangoztatja, hogy a vámunió tervétől való elállás minden feltétel nélkül történt, vagyis Francia-

A francia zsarolás most megakadályozta a vámunió megvalósítását, de bizonyos, hogy ez a terv változott formában még szerepelni fog

Az európai közvélemény, és az összes országok sajtója nagy részletességgel és messzemenő következtetések beállításával tárgyalja még mindig Schober osztrák kancellár és Curtius német külügyminiszter legutóbbi genfi nyilatkozatát, amely a vámunió tervének elejtését jelentette be. A leginkább érdekelt két országban, Németországban és Ausztriában a visszavonulási nyilatkozatok komolyabb hatást váltottak ki, mint azt politikai körök sejtették és ma az a helyzet, hogy úgy Curtius, mint Schober helyzete odahaza erősen megrendült. Berlin mértékadó politikai körében úgy tudják, hogy Brüning kancellár tulságosan messzemenőnek tartja Curtius genfi kijelentését, amellyel a vámunió elejtését kormánya nevében magáévá tette. Berlinben az a felfogás uralkodik ezek után, hogy

Brüning nem dezavualhatja ugyan a nyilvánosság előtt Curtiust, de utóbbi mégis rövidesen kiválik a birodalmi kormányból. Hasonló a helyzet Ausztriában és jöllehet a bécsi lapok közül csak a keresztényszocialista Reichspost támadja Schober kancellárt genfi beszédeért, mégis kétségtelennek tartják, hogy Schober állása veszélyesen megrendült.

A sajtó úgy véli, hogy visszatükrözött a lakosság hangulatát és ez a hangulat kétségtelenül Schober ellen fordult. A kancellár lapja, a Wiener Neueste Nachrichten ezeket írja:

— A francia zsarolás pillanatnyilag megakadályozhatja a vámunió megvalósítását, de nem tudja kiküszöbölni azt a tényt, hogy Ausztria gazdaságilag és politikailag életképtelen legyen.

fontartás nélkül elismeréssel nyilatkoztak arról, hogy milyen ügyes formában állt el Schober és Curtius a vámuniótól. Visszavonulás volt ez — mondták egyértelműleg —, de ez a visszavonulás a méltóság megőrzésével ment végbe.

Általában el kell készülni arra, hogy a vámunió terve esetleg változott formában szerepet fog még játszani a gazdasági tárgyalások során.

Krofta csehszlovák miniszter válasza arra enged következtetni, hogy Benes akciót készít elő, amelynek jellegéről a legkülönbözőbb verziók keringenek.

Schober egyébként Genfben nyilatkozott az újságíróknak és ezeket mondotta:

— Amennyiben szüksége mutatkoznék lemondásomnak, vagy azt illetékes részről követelnék, úgy annak semmi nem áll útjában. Lemondási kérvényemet már Genfben történt elutasításom előtt aláírtam.

Ezen nyilatkozatról arra következtetnek, hogy francia részről tényleg irányváltozást kívánnak Ausztria külpolitikájában.

A Népszövetség tanácsa tegnap délután négy óraker már megkezdte az osztrák kölesön tárgyalását. Addig is, amíg új kölesön perfektuálása megtörténik, átmeneti megoldásként az angol bank a felmondott százötven millió schilling egy részét szeptember tizenhétedikéig meghosszabbítja, a követelés másik részét pedig a francia bank veszi át.

Leroux, a tanács elnöke, tegnap fogadta a kisebbségi kongresszus küldöttségét és kijelentette, hogy a népszövetségi tanács a kisebbségi kérdések elbírálásánál tekintetbe veszi azokat az elveket és indítványokat, melyeket a most lefolytatott kisebbségi kongresszus kidolgozott.

A Népszövetség albizottsága tanulmányozza az osztrák helyzetet

A francia sajtó érdeklődésének központjában szintén Schober és Curtius genfi nyilatkozatai állanak. Az Echo de Paris szerint csak akkor foglalható el végleges álláspont ebben a kérdésben, ha a hágai döntés már megérkezik.

Amennyiben Hága elismeri Németország és Ausztria jogát a vámunióhoz, úgy ezt a kérdést feltétlenül a Népszövetség elé kell terjeszteni és akkor már nem szabad elkerülni a politikai vitát sem.

A Petit Parisien azt írja, hogy a genfi francia delegáció eljárása nem keltette azt a benyomást, mintha a franciák feltételeket szabtak volna. Schober és Curtius teljes szabadsággal tették meg nyilatkozataikat. Újabb jelentés szerint a Petit Parisien arról is értesül, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottsága há-

rom tagu albizottságot küld Bécsbe, amely albizottság tanulmányozni fogja az osztrák pénzügyi helyzetet és javaslatot tesz az Ausztriának nyújtandó új nemzetközi kölcsönről. A lapok szerint Schober ezen tervről már eleve tudott és nehegy a népszövetségi kölcsönt megakadályozza, lemondott a vámunióról.

Az Ouvre szerint ezuttal sikerült az Anschlusst elkerülni, de hátra vannak még azok az okok, amelyek az Anschlusshoz az érdekelteknek ürügyül szolgálnak, ennélfogva va mindenáron meg kell majd akadályozni ezt a nehéz európai problémát.

A Neues Wiener Tagblatt genfi tudósítója jelenti, hogy körkérésére a francia, angol, csehszlovák, román és jugoszláv delegátusok

országot nem kötelezi a két ország gazdasági megsegítésére, ekkor ezzel szemben viszont a német és osztrák közvélemény arra az álláspontra helyezkedik, amennyiben a hágai döntőbíróóság elismeri a két államnak a vámunióhoz való jogát, úgy a kér-

dést feltétlenül a Népszövetség elé kell vinni és ebben az esetben nem szabad elkerülni a politikai vitát sem. A harc tehát csak elpihent, de nem szűnt meg. Lehet, hogy azok a pajzsoz, amelyeken most Curtius és Schober nyugszanak, újból megjelen-

nek a nemzetközi politika porondján, ha más harcok karján is, de ugyanazon ügy védelmében. Minden a francia gazdaság áldozatkészségétől függ. Egy bizonyos: a francia politika csak a mának és nem a holnapnak dolgozik.

Az aninai bányaigazgató titokzatos meggyilkolásáról szenzációs részleteket mond el az egykori rendőrtiszt, akinek karrierjét éppen ez a nyomozás törte ketté

Négy év előtt a krassómegyei Aninán titokzatos gyilkosság történt. Hendrich Antal aninai bányaigazgatót éjnek idején agyonlőtték. A gyilkosság mindenkit megdöbbentett, megkezdődött a hajszá a gyilkos után, a legügyesebb nyomozó közegeket összpontosították Aninára, de a nyomozás eredménytelen maradt. Annak idején a gyilkosságot egy Temesvárott elfogott Muntean nevű hirhedt, többszörös gyilkosra akarták rábizonyítani, azonban kiderült, hogy Muntean megszökött ugyan a doftanai fegyházból, de az aninai gyilkosságban része nem volt. És most, négy év után ismét olyan kijelentések hangzottak el a Hendrich-gyilkosság ügyében, amelyek alapján haladéktalanul újabb nyomozást kell indítani és lehetséges, hogy az ügy szenzációs fordulatot vesz. Megszóltal ugyan is Kleckner József kabarétáncos, aki valamikor resicai rendőrtiszt volt, utóbb azonban állásából elbocsátották. Kleckner a Hendrich-gyilkosság ügyében szintén nyomozott és most ezeket mondta:

— A Hendrich-eset volt életem naranshéja, amelyen elesusztam. Még most is jól emlékszem, 1927 év tavaszán történt Hendrich meggyilkolása és a tett után másfél órában betűl motorkerékpáron már a színhelyen voltam.

Én állapítottam meg elsőnek, hogy a gyilkosságot két fegyverrel követték el. Az egyik Schönau-féle mannlicher, a másik pedig tizenhatos vadászfegyver volt. A gyilkosok az igazgatót saját lakása udvarán lesték meg. Az első lövés a mannlicherből eredt, a golyó Hendrich gyomrába fúródott, de nem volt halálos. Ezután a vadászfegyverrel szívenlőtték. A tettesek sietve elmenekültek és az udvaron az egyik menekülő nekiszaladt a kerítés kiálló szegének, ez felhasította a fejbőrét és a kerítés kátránya is a ruhájára ragadt.

Azonnal megkezdtem a nyomozást, a lábnymok és a vércseppek egy fiatal tisztviselőhöz vezettek, aki szintén a bányaigazgatóság szolgálatában állott. Habozás nélkül behatoltam hozzá és a nyom szenzációs volt. A tisztviselő feje véres volt, mire vallatni kezdtem. Azzal igyekeztem alibit igazolni, hogy egyik nőismerősénél járt és amikor visszajött, akkor ütötte meg a fejét. Levelt is találtam ennél a tisztviselőnél, amelyet bátyjához írt és amelyben bejelenti, hogy még akkor is meggyilkolja Hendrich igazgatót, ha ezért a sóbányába kerül. Kiderítettem azt is, hogy az illető anarchista és Hendrich meggyilkolása előtt Bratianu Jonel volt miniszterelnököt is meg akarta ölni. Kezemből volt tehát a gyilkos, esküt tettem volna erre a feszület előtt, de nem engedtek tovább nyomozni. Az eset

előzményeihez tartozik még az is, hogy bizonyos politikai tábor le akarta mondani Hendrich igazgatót, aki azonban erre nem volt hajlandó.

— Amikor már gyilkos és a bizonyíték a kezemből volt és büszke voltam a sikeremre — folytatja Kleckner — távirati parancsot kaptam, hogy Bukovinába helyezték át. A nyomozást a kezemből kivették, az illető fiatal tisztviselő, akit tartóztattam, Turnseverinbe került, ott hat hétig letartóztatásban volt, erről azonban a nyilvánosság sohasem értesült.

utóbb pedig szabadon engedték. Hendrich Antal igazgató meggyilkolását még ma is homály fedi.

Ezt mondja Kleckner. Figyelmebe ajánljuk e szavakat a temesvári táblai főügyészségnek, az oravicai ügyészségnek és mindenkinek, akit illet. Hallják meg azok Oravicán és Aninán is, akik egy más ellen emeltek rágalmakat éppen Hendrich Antal meggyilkolásából kifolyólag. Kleckner József jelenleg Nagyváradon tartózkodik és könnyen ki lehet hallgatni, talán végre mégis világosság derül az aninai borzalmas gyilkosságra.

Nyílt utcán újabb gyilkosság történt a Dobrudzsában

Dobrudzsában felette izgatott a hangulat, amelyet Stefanov volt szenátor meggyilkolása mellett egy újabb politikai színezetű gyilkosság csak fokozott. Tegnap délután ugyanis nagy részvét mellett temették el Petculescu csendőr-mestert, akit bolgár komitácik gyilkoltak meg. A temetésen gyászbeszéd hangzott el, Bazareigban nagyobb karhatalmat is összpontosítottak, de rendzavarás nem történt. A temetés után azonban híre érkezett az újabb gyilkosságnak. Ugyanis Turtucaiban Barbulescu Piti macedoniai származású és a Dobrudzsában telepített román,

a nyílt utcán agyonlőtte Panef Marin bolgár lakost, aki rövid kintlódás után meghalt. A bolgár lakosság körében hihetetlen pánik uralkodik és kétségbeesetten tárgyalják az eseményeket. Attól tartanak, hogy a macedon származású románok, akiket a Dobrudzsába telepítettek, irtó bosszúra készülnek a Dobrudzsában lakó bolgárok ellen. Az esetről jelentést tettek a belügyminiszteriumnak is, amely külön miniszteri biztost küldött a helyszínre, egyben további szigorú rendfenntartási intézkedéseket foganatosított.

A gazdag igazgatósági tagokon akarják behajtani az egy milliárd leit meghaladó szeszbiroságot

A pénzügyminiszterium a nagyváradi Triton-féle szeszgyár ellen — mint közöltük — egy milliárd leien felüli pénzbiroságot rótt ki. A biroságot azonban nem lehet behajtani, mert a gyártulajdonosok vagyona csak néhány millió lei, a gyárépület és berendezés értéke is csupán csekély része a hatalmas biroságnak. Bukaresti jelentések most arról számolnak be, hogy a miniszteriumban keresik a módot, miként lehetne a biroságot behajtani. Komoly formában terjedt el a hír, hogy anyagilag a Triton-gyár igazgatóságát és felügyelőbizottságát teszik felelőssé. Ezekben ugyanis Madgearu Virgil volt miniszter öccse, Dan Szevér dr. és

Crisan György dr. volt miniszterek, Nemess Simon dr. volt szenátor — valamennyien gazdag emberek — is helyet foglaltak és arra akarják őket kényszeríteni, hogy vagyonukból fizessék ki a milliárdot.

Ettől függetlenül a temesvári sörgyár ellen ugyancsak feketeszeszüzelmek miatt indított eljárást a pénzügyi hatóság befejezte. Tegnap Temesvárott tartózkodott Taranu Viktor pénzügyi kerületi vezérfelügyelő, aki a nagyváradi leleplezést végezte. Taranu kijelentette, hogy a maga részéről a sörgyár ellen a vizsgálatot befejezte és azt az állítását, hogy a gyár Nagyváradról adózatlan szeszt vásárolt, fentartja. A nyomo-

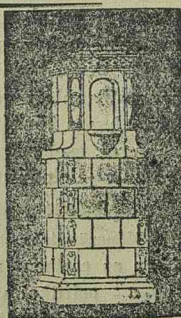
zást újabb irányban folytatja, mert alapos gyanúka van arra vonatkozólag, hogy a gyár környékbeli kisüstön működő feketeszeszüzektől is vásárolt pálinkát. Taranu szerint további fejlemények várhatók.

A szeszfronton tegnap még két újabb esemény történt. A temesvári táblai vádtanács Varga Antal nagyváradi likörgyári igazgatót és Weisberger Mór aradi pálinkakereskedőt, akiket az aradi vizsgálóbíró letartóztatót, szabadlábra helyezte, ellenben Grósz Mór pálinkást továbbra is fogva tartotta. A szászfenesi szeszgyár ellen feketeszeszgyártás miatt hatvanhárom millió lei bírságot róttak ki.

Sulyos vádak a temesmegyei jegyzői áthelyezésekkel kapcsolatban

Szeptember elsejével Temes megyében több községi jegyzőt rendelőzési állományba helyeztek, számos jegyzőt pedig áthelyeztek. Az áthelyezésekből és a temesi jegyzői karban eszközölt változásokból kifolyólag az Universul legújabb számában sulyos vádak emel. A lap megállapítja, hogy a jegyzői áthelyezések körül visszaélések történtek és pénzért adogatták a jó jegyzői stallumokat. Így felsorolja, hogy Temesvárott jegyzőbörze működött és megfelelő közbenjáró is akadt. A lap szerint Cristea Laurian jegyzőt azért nevezték ki Gilád községbe, mert százezer leit fizetett a szerinte zsiros jegyzői állásért. Az új sipeti jegyző ugyan csak sulyos ezresekkel vásárolta meg új helyét. Érdekes az is, amit Dehelean Virgil volt bresztováci jegyző esetéről ír. Eszerint valaki százezer leit kért közbenjárás címén azért, hogy Dehelean állását megtarthassa. Dehelean a kért összeget képtelen volt előteremteni, minek az lett az eredménye, hogy rendelkezési állományba helyezték. Az Universul cikke sulyos vádakot sorol fel és éppen ezért helyénvaló a legszigorubb vizsgálat. Tudunk szerint a jegyzői áthelyezések nagy része éppen azért történt, hogy a lakosság érdekeit és a közigazgatás jobb menetét szolgálja.

Ünnepségek Máriaradnán. Az ezeusi zsinat emlékére hétfőn és kedden templomi ünnepségeket rendeznek Máriaradnán, ahova ebből az alkalomból magyar zarándoklat is indul. A hétfői ünnepségek során a kegytemplomban Pacha Ágost püspök tartja a szentmisét, míg a magyar nyelvű szentbeszédet Magyar Pál prelátus mondja. A bolgárok részére Kayser Lajos prelátus misézik, míg a szentbeszédet bolgár nyelven Havlik Vencel vingai plébános tartja. Kedden, Kisasszony napján ugyan csak Pacha Ágost püspök celebrálja a szentmisét, a szentbeszédet pedig Frigyer Iván temesvári káplán mondja. Mise után a zarándokok az eucharisztikus körmeneten vesznek részt. A temesvári zarándokok, akik gyalog teszik meg az utat, csütörtökön érkeznek vissza Temesvárra.

Olcso

cserépkályhákat

versenyképes árak mellett adhatok, mert

saját gyártmányaimat

árusítom. Kályhaszerelésben specialista vagyok és minden kályhámért garantálok. Vételkényszer nélküli megtekintés:

II. Andrássy-ut 16. (a millenlumi templommal szemben)

Elvállalok minden szakmába vágó új és javítási munkát
Turi György kályhámester.

„Argetoianu tudja, mit csinál...”

Rövid beszélgetés a belügyminiszter bizalmasával a kisebbségi kérdéstről, a parlament összehívásáról, Argetoianu pénzügyi terveiről és Jorga magyarellenes kirohanásáról

Soneriu belügyi államtitkár tegnap Temesvárott időzött. Nagyon fiatal és nagyon rokonszenves. Tele alkotókedvvel. A kormányban ő a fiatalok vezére, ezenfelül Argetoianu belügyminiszter bizalmasa. Az alig harmincon túl levő államtitkár Peter Julian dr. kormányzó vendége volt. Beszélgettünk vele, kérdésekkel ostromoljuk, mert egy ilyen fiatal államtitkár, még hozzá Argetoianu egyik bizalmas embere, ha beszélni akar — sok mindent tud.

Az ipari kötvények kibocsátásáról határozottan kijelenti, hogy az nem jelent inflációt. Mindegy, hogy az állam a jegybanktól kér kölcsön pénzt és kifizeti ezeket az adósságokat, vagy pedig ipari kötvényekért áll jót, amelyek pénzügyi szempontból könnyebben kezelhetők.

— Ugy hírlík, hogy szeptember tizedikére a parlamentet rendkívüli ülésre hívják össze — mondjuk.

— Erre nincs szükség. Talán tárgyaltak róla, azonban az ország gazdasági és pénzügyi helyzete javulóban van, semmiféle sürgős jelentőségű törvényjavaslat nincs, amely ennek a rendkívüli ülésnek az egybehívását szükségessé teszi.

A kisebbségi kérdésre terelődik a szó. — A kisebbségi kérdés és a közigazgatási törvény módosítása — mondja — szoros együtttest kapcsolatok. Az őszi ülés keretében erre feltétlenül sör kerül. De különben ez a kormány különös jelét adta a megértésnek, amikor Brandtschot kisebbségi miniszternek ki-nevezte...

— Allamtitkár ur is tudja, hogy a saját fajánál is bizonyos bizalmatlanság mutatkozott személye ellen...

— Lehet, hogy így van. Lehet, hogy a jelenlegi alminiszter nem az ország összes kisebbségeinek kedvére való.

Azonban egy bizonyos: ez a kormány megvalósított egy elvet, hogy a kisebbségeknek miniszteri állás juthat bármelyik kormányban. A tételt felállítottuk és az utánunk következő bármelyik kormánynak már nem nehéz feladat a kisebbségi miniszteri állást kisebbségi emberrel betölteni.

Elvitatni tőlünk azt, hogy ezen a téren kezdeményező lépést tettünk, nem lehet. Ez a tény is igazolja, hogy jószándékaink vannak a kisebbségek irányában.

— Apropos... És Jorga miniszterelnök kirohanása a kisebbségi magyar újságírók ellen, a börtön és más fenyegetések?

Soneriu a válaszal adós maradt.

Csak mosolyog. Szóba kerülnek az ellenzék és főképpen a nemzeti parasztpárt készülődései, az erdélyi és bánági mozgalmak. Soneriu a válaszbán, bár Argetoianu meghitt embere, mégis Jorga taktikáját követi:

— Nem politizálunk, mi szakértői kormány vagyunk.

Ezzel a kijelentéssel elintézte a kérdésemet. Megkérdezzük, mit jelentsen Argetoianu ama kijelentése, hogy az adóterheket csökkenti, azonban az állam bevételeit ennek ellenére fokozza? Soneriu

mosolyog. Argetoianu tudja, mit csinál, — fejezi be a beszélgetést — ha ezt a kijelentést tette, akkor bizonyára egészséges pénzügyi terveiről vannak a jövőre vonatkozólag...

Az államtitkár mosolyog. Ebbe maradunk. Argetoianu tudja, mit csinál...

g-d.

A közszükségleti cikkek árleszállítását határozta el Temesvár városa

A buza napról-napra esőkkel árának természetesen maga után kellene vonnia a lisztnek és ezzel kapcsolatban más élelmiszereknek árcsökkenését is. Tekintettel arra, hogy ezen árleszállítást az egyes ipari ágazatokban a közönséggel szemben nem akarják tudomásul venni, Temesvár város ideiglenes bizottsága tegnap este tartott ülésén Vuchetich Endre dr. indítványára kimondta, hogy megbizta a gazdasági hivatalt az egyes közszükségleti cikkek árainak tanulmányozásával. Megbizta egyben, hogy más erdélyi városokból szerezzék be az ott most érvényben levő közszükségleti cikkek árjegyzékét

és már legközelebb tegyen előterjesztést az ideiglenes bizottságnak. Aradon és Nagyváradon nemcsak a kenyér árát szállították le lényegesen, hanem a húsarakat is és ez a leszállítás egyes husneműeknél kilónként eléri a tíz leít is. Az ideiglenes bizottság nem kíván élni azon törvényadta jogával, hogy az árakat maximalizálja, ezért igyekezni fog a malmokkal, továbbá a pék- és husiparosokkal barátságos úton megállapodást létesíteni az árakra vonatkozólag. Csak amennyiben ez nem sikerülne, lesz kénytelen az árak maximalizálás nem rokonszenves, de adott esetben szükséges eszközhöz nyulni.

Vasuti tarifaemelésre készül a magyarországi takarékosági bizottság

A budapesti harminchármas bizottság folytatja takarékosági programjának kiépítését és legközelebb már előterjeszti a magyar államvasutak takarékosági tervzetét is. Eszerint a terv központjában a tarifaemelés gondolata áll, amely azonban voltaképpen csak tarifarendezés lenne, mert a MAV-nak az a szándéka, hogy átesportosítja a mai szállítási bázisokat. Ezenkívül az osztályok összevonása és a személyi természetű megtakarítások terén is mélyreható intézkedések készülnek.

A harminchármas bizottság ezután a magánalkalmazottak illetményeinek megadóztatásával foglalkozott. A bizottság elhatározta, hogy a magánalkalmazottak kötelesek lesznek eddigi pótdadójuk kétszeresét fizetni. Elrendelték továbbá azt, hogy a háztulajdonosok szükségadó címén a most következő három évtizedben a jelenlegi adókon kívül házbérvédelmük tíz százalékát kötelesek a kinstárnak befizetni.

Tilos a községeknek az egyenes adókat jóval meghaladó pótdadókat kivetni a lakosságra

Argetoianu pénzügyminiszter komoly formában foglalkozik az adózó polgárság terheinek csökkentésével. A különböző közigazgatási törvények révén a községek tudvalevőleg jogot nyertek, hogy az egyenes adójövedelmek kétszáz százalékáig a lakosokra pótdadókat vessenek ki. Ezt a százalékot idén júliusban a belügyminiszter

kétszázról ötvenre csökkentette, azonban a községek ezt a csökkentést a gyakorlatban nem vitták keresztül. Argetoianu tegnap rendeletet intézett a temesi prefektúrához is és felhívja a figyelmet arra, ellenőrizze a községeket, hogy azok csak ötven százalékig terjedő pótdadókat szedhessenek. A polgárság — állapítja meg a belügy-

miniszter — már a törvényesen megállapított adóterheket is képtelen fizetni, honnan fizessen tehát jogtalanul kirótt pótdadókat. Utasítja a belügyminiszter a vármegye vezetését, hogy a községekben a költségvetés revízióját azonnal vigye keresztül és a községek már a legközelebbi időtől kezdve csak az ötven százalékos pótdadókat szedhessék. A megyei ideiglenes bizottság tegnap tartott ülésén foglalkozott a rendelettel és utasította a községeket, hogy a pótdadókat azonnal redukálják. A megyei lakosság körében az adócsökkentés érthető örömet vált ki.

Tisza gyilkosa feltételes szabadlábra helyezését kéri

A világháború utáni forradalmi hangulat első napjaiban tudvalevőleg meggyilkolták Tisza István volt miniszterelnököt. A hosszadalmas gyilkossági per egyik vádlottja Gärtner Marcel kereskedő volt, akit bünrészség címén tizenöt évi fegyházra ítélték. Gärtner tizenkét esztendő már leült és most jó magaviseletére való hivatkozással kérte, hogy feltételesen helyezték szabadlábra. Hírszerint ezt a kérést a hatóság nem teljesíti, mert Gärtner annak idején osztrák állampolgárnak mondta magát, az idegen állampolgárokra pedig nem vonatkozik a szabadlábra helyezés kedvezménye. Gärtner védője most kérvényt nyújtott be a bírósághoz, amelyben igazolja, hogy Gärtner budapesti születésű és magyar állampolgár, az osztrák adat pedig tévesen került annak idején az iratokba. Ezen kérés rendezéséig Gärtner mindenesetre fogságban marad.

A halálba indult egy fiatal diák és egy uriaszony

Megrendítő öngyilkosság történt Aradon, ahol Phendler István tizenhat éves gimnazista diák a rosszul sikerült pótvizga miatt főbe lőtte magát. Phendler az aradi liceum hatodik osztályának volt a tanulója és a tanév végén két tárgyból megbukott. A napokban volt a pótvizsga, melynek eredményét azonban nem közölte szülei, hanem az aradi vas uti raktárpépület pincéjébe lopózott, ahol forgópisztollyal végzett magával. Mire segítségére siettek és orvost hívtak, addig a kisdíák meghalt. A kétségbeesett szülők eleinte nem tudták magyarázatát adni, hogy mi készítette a szerencsétlen fiút az öngyilkosságra, amikor azonban érdeklődtek az iskolában, megtudták, hogy mindkét tárgyból megbukott. Kétségtelennek tartják, hogy a diák a pótvizsgai bukás miatt vetett véget életének.

Feltűnést keltő öngyilkosság történt tegnap Szegeden is, ahol Wéber Árpád dr. rendőrkapitány felesége megmérgezte magát és mire tettét észrevették, már halott volt. A szerencsétlen uriaszony bucsulevelet nem hagyott hátra és végzetes tettének oka eddig ismeretlen. A közismert rendőrtiszt feleségének tragédiája a polgárság körében nagy részvétet keltett.

Forum-Mozi

Szombaton, szeptember 5-én
az őszi idény első slágere

Anny Ondra, Felix Bressart

Kicsérélem a feleségem

100 százalékos énekes német vigjáték.

Monopol; Favorit-film, Temesvár.

Külön szenzáció: Zeppelin az északi sarkon

Déli Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
**BELVÁROS, SZENTGYÖRGY,
 TER 1. SZÁM.**

Telefon:

2-52, este 9 után 10 és 2-42.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Havonta 80, negyedévre 240, fél-
 évre 450, évente 900 lei. — Kül-
 földre: havonta 110, negyedévre
 330, félévre 600, évente 1200 lei,
 vagy egyenlő értékű valuta.

A szerkesztésért és kiadásért a
 főszerkesztő felel.

A „Helicon” Bányai Nyomda R.-T.
 nyomása.

Hauptmann Gerhart

hetvenedik születésnapját ünnepli nemcsakára Németország. Piros bársonyszék magasságában fog trónolni, mint Goethe miniszter, az egykor oly hevesen támadott forradalmár, ahogy a hivatalos világ előtte diszben fölvonul mindenki meghajtja zászlaját a legnagyobb élő német költő előtt. A német naturalizmus megalapítója, a Takácsok szerzője, klasszikus lett. A Nobel-díjat is megnyerte már jórég. Hisz az a szociológiai belátás, mely műveit átönti, oly szelíd oly veszélytelenné lett a mai idők vitriolos eszmei gőzölgésében, mint valami régi jó levendulailat a fehérneműszekrényben. A leggőgösebb, a legmaradibb politikus is eszmei raktáron tart már jóegynehányat ezekből az elavult belátó szólamokból. Tényleg elavult, volna Hauptmann szociális jelentősége? Nem! Epp oly kevéssé, mint Bleriot jelentősége, aki először repült át a keskeny La Manche csatornán. Ez volt a legnagyobb repülőgép és nem a világ körülrepülése. Valamit először megtenni, valamit először meglátni, — legnagyobb tett, amire ember képes. Ilyenkor fordul a történelem lapja, bármilyen rövid is az a lépés, folytatólagos vágató rohamokkal szemben. Az első lépés az irány — minden más magától nő. Ha Hauptmann egyebet nem ír, csak a Takácsokat, akkor is örök a dicsősége. Ő felfedező,

mint Kolumbusz Kristóf.

A romantikus szerelmi bonyaldalmak és a hősi problémák közepe, fölfedezte, először látta meg a dráma számára a legnagyobb drámát, — a névtelen, kimondatlan, határtalan emberi nyomort. Ő látta meg először azt a sok millió statisztát, akik jönnek ismeret-

lenül, dolgoznak ismeretlenül és távoznak ismeretlenül, mint a fantomok az életről. Ő fedezte föl a színpad számára a munkást, de ő fedezte föl a színpad számára azt a gondolatot is, hogy nagyobb dráma, véresebb probléma a széles, mélységes élet, mint a műtragediák papírmaséból kivagdált

figurái. Hatalmas színpadi kép a takácsok forradalma, mélyen szimbolikus. Nemcsak a szövőszekek törték itt össze, hanem széttörték velük együtt ásatag, romantikus irodalmi látások is. Hauptmann Gerhart naturalista drámáján épül az új német dráma.

Flaneur.

Hazabeszél az ősz generális, akinek minden szavából kicsendül, hogy szeretne kormányt alakítani, mert ő az egyedül alkalmas ember — saját véleménye szerint

Averescu marsall hosszúságú külföldi tartózkodás után hazaérkezett. Három hét előtt szerepelt neve utóljára, amikor salzburgi jelentés közölte, hogy Goga Oktáviánál, aki azóta Párisba utazott, fontos politikai természetű tanácskozássokat folytatott. Averescu most a nála Turnszeverinben járt egyik újságírónak a következő nyilatkozatot tette:

— A német nagy pénzügyi válság idején éppen Münchenben tartózkodtam, azonban korántsem volt annyira súlyos a helyzet, amint azt hitték. A sürgős intézkedések megmentették a pénzügyi krízist, amely egy pillanatig sem volt annyira komoly. Ezzel szemben nálunk más a helyzet.

Előreláttam a súlyos válságot és éppen ezért úgy, ahogyan azt Titulescu elképzelte, nem voltam hajlandó vele együttműködni, illetve a nemzeti kormányban szerepet vállalni.

Titulescu ugyanis nem rendelkezett megfelelő gazdasági programmal. Nekem ezen a téren tapasztalataim vannak és éppen ezek miatt nem vehettem részt az általa tervezett kormányvállalkozásban. Meghíusult Titulescu akciója azért is, mert megkezdődtek az alkudozások a miniszteri tárcák és a képviselői mandátumok felett. Abban a pillanatban, mihelyt a személyi és pártérdekeket az ország érdekei fölé helyezték, én félreálltam. Ezután született meg a Jorga-kormány. Régi mondás az, hogy könnyű bírálót gyakorolni, azonban meg kell állapítanom, hogy a jelenlegi Jorga-kormányban nincsen népszerűsége és nem is rendelkezik hozzáértéssel. Valamely kormány jó működéséhez pedig ezek megkívánt alapfeltételek. Az ország gazdasági és pénzügyi helyzete súlyos és éppen a jelenlegi rezsim hozzáemértése miatt az ország végveszélybe rohan. Jorgának nincsen kormányzási tapasztalata és ez érezteti is hatását.

talata és ez érezteti is hatását.

Argetoianu kétségtelenül kitűnő pénzügyi szakember, szeretné is a válságot megoldani, azonban egyedül erre ő sem képes.

Valamit tennünk kell.

— Marsall ur hive a nemzeti kormánynak?

— A mai helyzetben össze kell fogni az erőket, imé itt az angol példa. Ennek előfeltétele az, hogy tényleg szakértők legyenek a kormányban, a miniszteri és képviselői állások ne képezzék alku és vita tárgyát.

Ha ez nem sikerül, mégis csak pénzügyi és gazdasági programmal rendelkező pártkormányban kell következni.

Eddig tart a nyilatkozat Averescu haragszik Jorgára, amiért évek előtt cserbenhagyta és ezt nem tudja neki megbocsátani. És főleg nem tudja megbocsátani, hogy Jorga lett a miniszterelnök és nem ő.

— Az aradi püspök mondja a Cosmagyászmisét. Ifj. Cosma Aurél dr. tegnap értesítést kapott az aradi püspöki hivataltól, hogy néhai nagybátyja lelkiüdvéért szeptember nyolcadikán Temesvárot tartandó gyászistentiszteletet Cosma Gergely dr. aradi püspök celebrálja. Cosma püspökön kívül Temesvárra érkezik Morusca archimandrita is. A püspök tizenkét lelkész segédlete mellett végzi a gyászistentiszteletet. Utána a város háza közgyűlési termében ifj. Cosma Aurél dr. ünnepélyes keretek között adja ajándékba a városnak Cosma Aurél dr. művészi mellszobrát, amelyet Grosorean Kornél dr. főpolgármester vesz át.

IDÓJÁRÁS. A meteorológiai intézet jelentése szerint további felmelegedés és déli szél várható. Éjjel nyugatról borulás és kisebb zivatarok esedékesek.

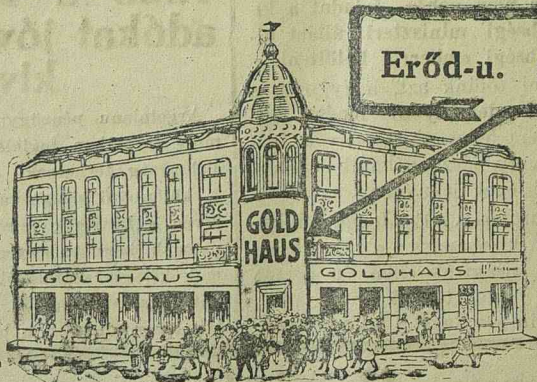
— Változások a pénzügyi ellenőrök között. A pénzügyminiszterium a pénzügyi ellenőrök között számos áthelyezést eszközölt. A pénzügyi ellenőrök közül Valeanu Zenó Kisbecserekre, Neagota Liviusz Perjámosra és Scarba András Dettára került. Batea Viktor szeszgyári ellenőrt Csernovicból Temesvárra helyezték Cservenka József elenőr helyébe, akinek ezáltal megszűnt ideiglenes megbízatása és a pénzügyigazgatóság személyi ügyosztályában nyert beosztást.

— A temesvári vízmű igazgatói állása. Temesvár város nagytanácsa annak idején a temesvári csatornázási és vízvezetéki állásra Zbegan Sándort választotta meg. A többi pályázó ezt a választást megtámadta és a temesvári revíziós bizottság azt formai okokból meg is semmisítette. Az ügyet e hó tizenötödikén tárgyalja a központi revíziós bizottság.

— Anyakönyvi hírek. Születtek: Baktai Ágnes, Cevet Valér, Schweb Mária és Geergesen Zina. Meghaltak: Ecsedi Katalin 60, Nuszbaum Albert 55 és Gyurán István 8 éves, valamint Unelescu Jonel nyolc hónapos korában.

Itt lakunk!

**7-én nyitunk
 Olcsók vagyunk
 Várjuk Önt**

„GOLDHAUS” teksztílaruház Strada Solderer 5 sz.

Szubjektív riportja egy külföldinek Temesvárról, melyet nem akar felfedezni, csak huszonnégy óra alatti felületes megfigyeléseit lerögzíteni

— **Diétás szakácskönyv.** Czelnai Eszter szerkesztésében diétás szakácskönyv került a könyvpiacon. A jól sikerült szakácskönyv első része 96 oldalalra a könnyű vegyes kosztot ismereti, míg a második részben mintegy száz oldalon a különböző speciális étrendek vannak felsorolva. A különböző betegek kosztjához függelékül kis cukorbeteg-szakácskönyv van mellékelve, amelyben az ételek fehérjeshénhidrát tartalma is ki van számítva, nemkülönben kalória értékük is. A könyvet, amely bámulatosan olcsó, nagy haszonnal forgatják nemcsak azok a háziasszonyok, akiknek diétás kosztot igénylő családtagjaik vannak, hanem az orvosok is, avégből, hogy a rendelt diétás étel elkészítéséhez utasításokat tudjanak adni. Vegetárius kosztot élők részére külön megemlítést érdemel a könyv, mivel 200 receptben a vegetárius konyha részére ad elsőrangú és eddig még ismeretlen tanácsokat.

— **A nemzeti parasztpárt nem fuzionál a néppárttal.** Mani Gyula szerdán Szovátára érkezett és ide várják a többi erdélyi nemzeti parasztpárti vezetést is. Ebből az alkalomból a párt hivatalos lapja erőlyesen cáfolja azokat a híreket, amelyek a nemzeti parasztpárt és a néppárt fuziójáról íródtak. A lap szerint ezeknek komoly alapjuk nincs.

Őszi ujdonságok
Férfi felöltőkre Doubl Covacoat
Lelei 320-tóval: Férfi ruha és
télkabászkóvétel a legjobb bel és
külföldi gyártmányok nagy választék-
ban megérkeztek
a Népáruházban
B-város, Corvin Mátvák-utca 4.

* **Magyar ifjak estélye.** A Magyar Párt ifjusági szervezete szeptember 12-én, szombaton, este 9 órai kezdettel műsoros estély keretében mutatkozik be először Temesvár közönségének. Ez a műsoros estély lesz az első kiinduló pontja annak a nagy kulturális programnak, amelyet az ifjusági tagozat kitűzött maga elé. Bethlen György gróf országos elnökkel az élükön az összes tagozatok vezetői az ifjusági estély védnöki tisztségét elvállalták.

— **Zsombolyai fiatalember** — mint táncfenomén. Zsombolyai fiatalember külföldi sikereiről érkezett hír. A fiatalember ifj. Wersching D., aki még mint középiskolai diák feltűnő táncművésztől tett tanúságot. Wersching Dani legutóbb Németországban folytatta egyetemi tanulmányait, amikor Reinhardt is felfedezte benne a táncművészt és szerződtette. A tehetséges zsombolyai fiatalember és partnernője most Ostseebadban táncolt, ahol Lilian és Dani Laron művésznév alatt nagy sikereket arattak.

— **A zsombolyai beiratások eredménye.** A zsombolyai iskolákban befejeződtek a beiratások. A gimnázium négy osztályába összesen 103 tanuló iratkozott be, akik közül 61 az első osztályba jár. A tanulók nagy számára való tekintettel, kérni fogják a párhuzamos első osztály felállítását. A katolikus polgári leányiskolának 105 növendéke van. Az állami elemi népiskolába 861 tanuló iratkozott be. Mivel két tanerő nyugalomba vonul és azok helyébe újakat nem neveztek ki, tulsufolt osztályok lesznek. A katolikus elemi iskolába 89 kisdíák iratkozott be. Az előadás az összes iskolákban szeptember harmadikán rendszeresen megkezdődött.

A Bega partján állok. A folyam olyan mint egy óriási acélkard pengéje. Mellettem emberek, Senki sem ismer és senkit sem ismerek. Tekintetem elcsavarog a paloták fölött, s megpróbálom rendbe szedni eddigi tapasztalataimat, melyek a városra vonatkozóan néhány óra óta kialakultak bennem.

Akadémikus megfontoltság, szinte kínosnak tetsző nyugalom jellemzi a város életét, s mintha valamilyen csendes álmódosásra hajló bágyadtság uniformizálta volna a lelkeket, avagy talán a kiegyensúlyozottság érzelmenlkülisége az ur az embereken, Temesvár olyan mint a Bega csendes tükre: sima, egyszerű és öntudatosan nyugodt, de öntudatlanul szomorú... Itt az élet annyira egyforma ütemű, hogy úgy tűnik fel, mint egy feledésbe merülő emlék.

Céltalan bolyongásaim során az embereket figyelem. Apró életek, melyek egyforma mederbe terelve hömpölyögnek. Két iparos külsejű ember nyomában vagyok. Beszélgetésüket hallgatom. Sejtelmük sincs róla, hogy meglópm a gondolataikat. A megélhetési viszonyok nehézsége miatt panaszkodnak. Arcukon a kenyérgondok jellegzetes és félreismerhetetlen ráncai kuszálódnak. Egy fiatal formás nő keresztjezi az utunkat. A két

férfi felesillanó szemmel követi a selyemharisnyába öntött lábak nyomát. Már nem panaszkodnak. Összesugnak és mosoly szépül az arcukra...

A Luna-park délutáni látogatói: fiatal anyák és nevelőnők apró emberpalántákkal, meg ifju lánykák és legénykék. Egy vastag törzsű fa tövében pad áll, mely fölülugasszerűen borulnak a falombok. A padon két ember ül: gyereklány, ki csodálatlan és nincs ezer hetes sem. Mellette pelyhes állu gyerekember, kink ajkán még most is ott edesedik az anyatej ize. Szótlanságuk és egymás felvetett felszeg pillantásuk elárulja, hogy szerelmesek. Figyelem őket.

A fiu karja ügyetlenül kuszik a lány dereka felé. Ölelni akar, de még nem tud, pedig ez a suta ölelés már köpüli az elkövetkezendő csókokat. Ime: máris! A lány valamilyen furcsa, patyolatszűz mozdulattal nyújtja ajkát a fiu csókot kérő sikolyához...

Anint észrevesznek, szétrebbennek és szemrehányó tekintettel néznek reám. Elpirulok és szégyenkezve sietek tova.

Kimegyek a Gyárvárosba. Alkonyodik. Elöttem egy munkáspár bandukol. Az asszony derekát két téropantotta a sok szülés és mállott keble a mellébe horpadt. Az ember két lábát rokkantá, meg-

bicsaklóvá gáncsolta a munka. Az asszonyt átölelve tartja. Szorosan magához vonja. Viharásznak. Mindkettőjükből a szegénység furcsa, savarykás, verejtekzagu illata gőzölög. Az asszony sovány, talán korog a gyomra, a férfi olajbarna bőrét repedezetté cserzette a kazánok tüze és — mindkettőjükből szerelem bujkál...

Bolyongok az éjszakában. A temesvári éjszaka zamata leginkább a málnaszörp ízéhez hasonlatos. Érdekes, hűsítő szellők cibálják a fák koronáit, s a kánikulás nap után a felüdülő emberek életének lepergő hangosfilmje kissé unalmas és giccs-szerű. A temesvári éjszakában nincsen ötlet. Temesvár már éjjel előtt hortyog. Fogadni mernék, hogy itt az emberek nem tudnak kurjantani, avagy elfeledték a rikkantást...

A két iparos... Görnyednek a gondjaik súlyától, de amint karcsu női bckákat látnak, feledik a bajukat...

Ez a nyomoruság romantikája. A Luna-park két emberpalántája... csókolódnak.

Ez a fiatalság romantikája. A Gyárváros két munkásának szerelmes ölelkezése a szegénység romantikája.

A józan éjszaka hortyogása a város romantikája.

Huszár Sándor.

— **Athelyezés.** A vasutigazgatóság Richter János krajovai állomásfőnököt hasonló minőségben Resicára helyezte át. Az új resicai állomásfőnök már átvette hivatalát.

— **Romantikus betyárok és galáns gavallérok.** A legérdekesebb korzók a múlt század romantis korzókak elvénednek meg szemünk előtt. Pompás emberek ezek a betyárok, akiket Krudy Gyula A betyár álma c. könyvében olyan rokonszenvesen és lelkesen, amellet izgalmasan és érdekesen állit elénk. 194 oldal. Régi ár 88 lei, most 34 lei Lepagenál Kolozsvár. Küldjön be 34 leit bélyegben és portementesen kapja. Kérje az álliszállítások jegyzékét Lepagétól.

JAKABFFY B. V.

f. hó 11-én

táncanfolyamot nyit

kezdők és haladók részére. Beiratkozások naponta 5-8 óráig. Bulv. Berthelot

— A mehalai bucsu szeptember hó 15-én lesz nagy ünnepek között. A hitközség nagyszabású mulatság keretében gondoskodik arról, hogy a mehalai bucsu köztudomásu kedélyessége az idén is kellemes örömet szerezzen a résztvevőknek. Az ünnep színhelye a Gimpl-féle vendéglő. Délután 4 órakor a vig bucsupárók előtánca gyönyörködteti a vendégeket, szabad bemenet. Este fél 9 órakor táncmulatság 20 lei beléptidijjal. Elárusítók piaci helyutalvány végett je lentkezzenek a plébániahivatalban.

— **Nyugalomba vonuló pedagógus.** Stoffel János, zsombolyai állami iskolai igazgató, aki negyven évét töltött a tanügy szolgálatában, egészségügyi állapotára való tekintettel nyugdíjaztatását kérte. A nyugalomba vonult igazgató helyébe Pop Viktor zsombolyai tanítót neveztek ki.

— **Franyót és társait szabadon engedték.** A temesvári táblai vádtanács tegnap foglalkozott Franyó Zoltán, Lantos Ferenc és Csendes Jenő fogvatartási ügyével. Mint ismeretes, a törvényszék egy hét előtt elrendelte a gyanúsítottak szabadlábra helyezését, ami ellen azonban az ügyészség felebbezést jelentett be. Így az ügy a táblai vádtanács elé került, amely tegnap a törvényszék álláspontjára helyezkedve mindhármukat szabadlábra helyezte. Franyó, Lantos és Csendes még tegnap elhagyták az ügyészségi fogházat.

— **Meghalt a kolozsvári autókatasztrófa mindkét áldozata.** A kolozsvári legutóbbi autókatasztrófa két súlyosan sérült áldozata, Cosma Sandru urleánya és Davidescu hadnagy sérüléseikbe belehaltak. A két fiatal szerelmes tragikus sorsa nemcsak Kolozsvárott, hanem egész Erdélyben mély részvétet váltott ki. Davidescu hadnagy nemrég két millió leit örökölt és abból vásárolta a gyönyörű autót, amely a fiatal leány és az ő életét most áldozatul követelte. Temetésükön tízezrekre menő tömeg részt és közös sirba temetik őket.

— **Uj tanárok.** Az ideai tanévvel kapcsolatban a temesvári katolikus iskolatanács a Banatia-liceumhoz a következő új tanárokat nevezte ki: Pauli Miklóst a matematikai szakra, Amberg Gyula kémia-fizika, Jager Oszkár földrajz és történelem, Kindl Pál tornatanár lett, míg Hügel Gáspár a katolikus német tanítóképzőhöz került. Fara Demetert az állami német reálgimnázium helyettes tanárát, ugyancsak helyettesi minőségben a temesvári katolikus német liceumhoz helyezték át.

— **Szerencsés kimenetelű autóbaleset történt az aninai országúton,** ahol Gara aninai postamester autója, melyet maga vezetett, lefordult a magas töltéséről. Az autó, melyben Ga-Garán kívül özvegy Erlitz Jánosné, ennek fia és leánya foglaltak helyet, háromszor fordult meg tengelye körül, míg a tizenkét méteres szakadékszuhan, de az utasoknak oso-dálatosképpen semmi bajuk nem történt.

— **Nyugalomba vonuló plébános,** Scheibling József sándorházi katolikus plébános október elsejével nyugalomba vonul. Az érdemes lelkes huszonkilenc éven keresztül működött a papi pályán és mint káplán számos bányai községben fejtett ki lelkipásztori tevékenységet. Később mint hittanár Aradon működött, míg legutóbb Sándorházán hirdette az ígét. Pacha Agost püspök a nyugalomba vonuló plébánost tiszteletbeli esperessé nevezte ki. Helyébe Maticza János dr. az eddigi resicai káplán került.

— **A Guttemplerek szüreti mulatsága.** A temesvári Goodtemplárrend ismét megkezdte sorozatos, vasárnap délutáni táncmultságainak rendezését saját otthonában, Belv. St. V. Alerandrii (Hunyadi-utca) 7 szám alatt. Ezen alkalommal e hó 6-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel szüreti mulatságot rendez, táncol egybekötte, amelyre tisztelettel meghívja vendégeit.

— **Egyszer kint — egyszer bent.** Megirtuk, hogy Spineanu Cesar volt képviselőt, akit parasztlázadás előkészítésével vádolnak, a törvényszék szabadjára helyezése után a vizsgálóbíró másodszor is letartóztatta. A targulvisei törvényszék tegnap tárgyalta az újabb letartóztatást és Spineanut ezuttal is szabadon engedte. Az ügyösség a döntésbe belenyugodott, mire Spineanu elhagyta a fogházat. Az utcán nagyobb tömeg verődött össze és szimpátiatüntetést rendezett Spineanu mellett.

— **Színészek kertünnepélye.** Visszavonhatatlanul szeptember 6-án vasárnap lesz a színésznapi a gyárvárosi Sörudvar összes helyiségeiben. Délután 3 órakor katonazene nyitánya vezeti be az ünnepélyt, amely után megkezdődnek a mókás látványosságok s ez tart este 7 óráig. Este 9 óra kor nagy kabaré előadás elsőrendű műsorral, amelyen három kitűnő bohózat újdonság is szerepel. 10 órakor tombolajáték, sok értékes nyeremény. Táneverseny, szépség (Miss Színésznapi) verseny és tánc reggelig. Itt megjegyezzük, hogy a színészek kerti ünnepélyével kapcsolatosan tartja Mednyánszky István, a temesvári sörgyár vendéglőse is bucsuestélyét. Aki olcsón és jól akar mulatni, az vasárnap ott lesz a színésznapi.

Bankárok diktálták az új jugoszláv alkotmányt, amely csak szemfényvesztés a világ félrevezetésére

Az angol sajtó rendkívül hideg és barátságtalan fogadtatásban részesíti az új jugoszláv alkotmányt. A Daily Telegraph berlini levelezője szerint a horvátok és a többi nemzeti pártok keserű csalódást éreznek, mert az új alkotmány véglegesen megsemmisíti az autonómiára irányuló reményeiket. Sokan azt állítják, hogy az új alkotmány csak szemfényvesztés a Népszövetség félrevezetésére. A Daily Herald szerint az új alkotmányt bankárok diktálták, akik figyelmeztették Sándor királyt, hogy csak akkor remélhet kölcsönt, ha vállalja annak parlamenti szentesítését.

— **Műsoros kerti ünnepély a Besseney-telepen.** Az újkisodai és Besseney-telepi református egyházközség e hó 6-án, vasárnap nagyszabású műsoros kerti ünnepélyt rendez a Besseney-telepi Hegedűsfélc vendéglőben. Reggel nyolc órától este hétig díjtekés három értékes tárggyal. A műsoros előadás délután négy órakor kezdődik, melynek keretében számos szavalt, énekszám és egyfelvonásos vigjáték kerül előadásra. Az előadás után tánc. Beléptidij személyenként 15 lei. Jó ételekről és italokról a rendezőség gondoskodott.

♦ **A DÉLI HIRLAP BUDAPESTEN** állandóan olvasható a dunaparti Bristol szálloda hallijában.

A bukaresti lapok is foglalkoznak a jugoszláv diktaturának a megszüntetésével és a következőkben fejezik ki véleményüket:

— Figyelmeztetjük mindazokat, akik a diktatura megteremtése mellett foglalnak állást és a parlamentarizmust meg akarják szüntetni, hogy a diktatura Jugoszláviában minden erőszak igénybevétele mellett sem tarthatta magát. Ne akarja tehát senki kompromittálni Romániában a parlamentarizmust, azt nem lehet eltemetni, mert előbb-utóbb mégis csak feltámad és elsöpri az ellene vétkezőket.

* **Lehangolt és ideges** az, aki aranyérben szenved. Munkakedvét visszahagyja, betegségét gyógyítja, betegségét meggyógyítja a Haemorsan kup vagy kenőcs. Olcsón kapható a gyógyszertárakban.

— **A Szarvas kávéház ismét megnyílik!** Szombaton este nyílik meg a gyárvárosi Szarvas kávéház, mely újonnan renoválva ismét a régi, szolid családi helye lesz a közönségnek és táncoló ifjuságnak. Tulajdonosa feltűnő olcsó árakkal fogja meglepni kedves vendégeit.

* **Freund Leó zongoraművész,** okl. zenetanár megkezdte szept. hó elején zongoraoktatását (tehetséges kezdők és haladók részére). Jelentkezések d. e. 9-11-ig és d. u. 3-5-ig, Kossuth tér 4. I. emelet.

Rádió

Szombat. (Szeptember 5.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 1 óra 50: Gramofonzene. 6 óra: Román és könnyű zene. 7 óra 30: Zenekari hangverseny. 9 óra: Bécsi zene. A rádiózenekar hangversenye. Budapest. 9 óra 15: A második honvégyalogzerek zenekarának hangversenye. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: A hangverseny folytatása. 12 óra: Déli harangszó az Egyetem templomból. 12 óra 5: A Mánditszalonzenekar hangversenye. 12 óra 25: Hírek. 12 óra 35: A hangverseny folytatása. 2 óra 45: Árfolyamhírek. 4 óra: Mesék. Felolvassa Rosner Kálmán. 5 óra: A Szociális Missziótársulat előadás-sorozata. 5 óra 30: A Városi Színház zenekarának hangversenye. 6 óra 30: Mit üzen a rádió? 7 óra: Nagy Margit és Szedő Miklós dal'estje. 8 óra: Holnap délig vagy soha. Lengyel József háromfelvonásos bohózatának előadása. Utána hírek, majd Radics József és cigányzenekarának hangversenye a Vadászkiért szállóból. Bécs. 4 óra: Délutáni hangverseny. 6 óra: Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok című operájának előadása. 11 óra: Tánczene. Belgrád. 11 óra 35: Gramofonzene. 12 óra 35: Déli zene. 4 óra: Gramofonzene. 5 óra: Nemzeti dalok. 5 óra 30: A rádiózenekar hangversenye. 7 óra 50: Közvetítés a belgrádi Nemzeti színházból. Utána kávéházi zene. Langenberg. 8 óra: Vidám est, csatlakozóan hírek, majd zene. 12 óra: Jazzband. Milánó. 7 óra 10: Vegyes zene. 7 óra 50: Gramofonzene. 8 óra 45: Zenés komédia előadása.

Dornhelm Jenő

Textilnagykereskedő

ezuton tisztelettel értesíti Temesvár és Bánát nagyvárosi közönségét, hogy

Temesvár-Belváros, Teibisz Károly (Börze)-utca 2. sz. a. levő üzlethelyiségében

megkezdzi a detailban való elárusítást.

A legkiválóbb bel- és külföldi tekszillárak, u. m. női- és férfiszövetek.

bélésárak, selymek, bársonyok, mosó- és pamutárak, fehérárak,

valamint a s akmába vágó összes c' kek óriási választékát eredeti enoros árak mellett, kész-

pénzfizetés ellenében bocsájítja a tisztel vevőközönség rendelkezésére. Egyetlen látogatás meggyőz mindenkit

arról, hogy pénzéért a legszebbet, legjobbat és legolcsóbbat kapja.

Az engrosüzlet változatlanul tovább fennáll.

rága. 9 óra: Időjelzés, majd zenekari hangverseny. Róma. 8 óra 0: Gramofonzene. 9 óra: Zenés átek. Strassburg. 6 óra: Opera és perettrészetek. 7 óra: Énekhangverseny. 7 óra 45: Gramofonzene. 8 óra 30: Vegyes zene. 10 óra 30: Táncczene. Toulouse. 9 óra: Operarészetek. 10 óra: Gramofonzene. 1 óra: Opera és operettrészetek.

Vasárnap. (Szeptember 6.) **Buarest.** 12 óra: A rádiózenekar hangversenye. 1 óra: Gramofonzene. 7 óra 50: Gramofonzene. 6 óra: Román és könnyű zene. 7 óra 10: Zenekari hangverseny. 8 óra 20: Gramofonzene. 9 óra: Operettrészetek. Budapest. 9 óra: Hírek, kozmetika. 10 óra: Református istenisztelel a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László püspök. 1 óra: Egyházi zene és szentbeszéd. Szentbeszédet mond Krizosztos O. S. B. főpáti koadjutor. Közreműködik a belvárosi plébániatenplon énekkara. Utána szonzenekari hangverseny. A hangverseny szünetében rádiókrónika. Elmondja Papp Jenő. 2 óra: Gramofonzene. 3 óra: A Rádióélet gyermekjátzó órája. 3 óra 30: Gazdasági előadás. 4 óra: Rádió szabadegyetem. 5 óra 15: Az első honvéd-gyalogezred zenekarának hangversenye. 6 óra 30: Kazinczy és Pest. Jeszenszky Sándor előadása. 7 óra: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. 8 óra: Sporteredmények. 8 óra 20: Dalmüelőadása a stúdióból. Utána Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. Bécs. 3 óra: Népszerű hangverseny. 4 óra 5: A hangverseny folytatása. 5 óra 30: Zenekari hangverseny. 7 óra 30: Sport hírek. 7 óra 40: Modern dalok. 8 óra 10: Szindarab előadása. 10 óra 30: Eredeti négerjazz közetítése Amerikából. 11 óra: Gramofonzene. **Belgrád.** 11 óra 30: Cigányzene. 12 óra 30: Déli zene. 4 óra: Nemzeti dalok. 4 óra 30: Operaelőadás. 8 óra: Zenekari hangverseny. 10 óra 20: Gramofonzene. 10 óra 50: Szórákzóztató zene. **Langenberg.** 8 óra: Vigopera előadása, utána szórákzóztató zene. **Milánó.** 7 óra 5: Tarka zene. 7 óra 45: Gramofonzene. 8 óra 30: A Lohengrin című opera előadása. **Prága.** 7 óra: Mandolinhangverseny. 7 óra 45: Fuvószzenekar hangversenye. 8 óra 45: Daljáték előadása. 10 óra 15: Jazz-band. **Róma.** 8 óra 10: Gramofonzene. 9 óra: Zenekari hangverseny. **Toulouse.** 7 óra 45: Operarészetek. 8 óra 45: Dalok. 9 óra 30: Táncczene. 10 óra 45: Gramofonzene. 11 óra 30: Szimfonikus hangverseny. **Varsó.** 8 óra 15: Népszerű hangverseny. 10 óra 30: Zongorahangverseny. 11 óra: Könyű és tánczene.

Hétfő. (Szeptember 7.) **Buarest.** 1 óra: Gramofonzene. 1 óra 50: Gramofonzene. 6 óra: Román

és könnyű zene. 7 óra 10: Zenekari hangverseny. 8 óra 20: Gramofonzene. 9 óra: Kamarazene. 9 óra 45: Énekhangverseny. 10 óra 15: A kamarazene folytatása. **Budapest.** 9 óra 15: A rádió házkvartettjének hangversenye. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: A hangverseny folytatása. 10 óra 30: A pápai református kollegium ünnepélyének közvetítése. 12 óra: Déli harangzó az Egyetemi templomból. 4 óra: Asszonyok tanácsadója. 5 óra: Előadás. 5 óra 30: A budapesti Városi Színház zenekarának hangversenye. 7 óra: Eszényi Olga és Hosszu Zoltán magyar nőtájak énekel. 8 óra 15: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. 9 óra 35: Vonósnyegyes hangversenye, utána a Mándíts szonzenekari játszik. **Bécs.** 4 óra: Délutáni hangverseny. 8 óra: Schubert-hangverseny. 8 óra 50: Vonósnyegyes hangversenye Ulanovszky Lili (szoprán) közreműködésével. 10 óra 50: Táncczene. **Belgrád.** 11 óra 35: Gramofonzene. 12 óra 45:

A rádiózenekar hangversenye. 4 óra: Gramofonzene. 5 óra: Nemzeti dalok. 5 óra 30: Citerahangverseny. 6 óra: Szórákzóztató zene. 8 óra 30: Vigjáték előadása. 9 óra: A rádiózenekar hangversenye. 10 óra 40: Gramofonzene. **Langenberg.** 5 óra: Zenekari hangverseny. 8 óra: Előadás, utána tánczene. **Milánó.** 5 óra: Gramofonzene. 7 óra 20: Vegyes hangverseny. 7 óra 45: Gramofonzene. 9 óra 30: Kamarazene. 10 óra 30: Táncczene. **Prága.** 9 óra 5: Mozart-hangverseny. **Róma.** 5 óra 30: Délutáni hangverseny. 8 óra 10: Gramofonzene. 9 óra: Zenekari hangverseny. **Stockholm.** 7 óra: Szórákzóztató zene. 8 óra: Katonazene. 10 óra: Gramofonzene. **Toulouse.** 9 óra: Dalok. 9 óra 30: Katonazene. 10 óra: Szimfonikus hangverseny. 11 óra: Zenekari hangverseny. **Varsó.** 6 óra: Könyű zene. 8 óra 30: A Lengyelvér című operett előadása. 11 óra: Könyű és tánczene.

a tulnagj üzletberek okozták. Mint értesülünk, a kormány valóban foglalkozik azzal a tervvel, hogy a csőd szélén álló kereskedelem megmentésére érvényteleníti azokat a szerződéseket, amelyek a mai helyzethez viszonyítva súlyos terheket jelentenek a kereskedőknek.

Nagy amerikai bank bukása. Newyorkból jelentik, hogy Mariland állam legnagyobb bankja, a Mariland Central Company csődöt mondott. A bukás következtében bezárták a bank tizen négy vidéki fiókintézetét is.

Bezárták a zürichi gabonatözsdejt? Budapesti tőzsdekrökben ellentétes hírek járnak arról, hogy Zürichben a gabonatözsdejt a tőzsdetanács bezáratta. A bezáratás oka forgalomhiány volt.

Fizetéseketlen józsefvárosi kereskedő. Bachruch Benó józsefvárosi teksztileskereskedő, fizetéseketlen lett a jóforgalmu üzletet a sok kihitelezés vette igénybe úgy, hogy most imobil lett. Bachruch körülbelül nyolevan százalékos egyezséget ajánl hitelezőinek. Ungoson Mezei Dező teksztileskereskedő lett fizetéseketlen. Érdekes, hogy Mezei három év előtt már kiegyezett, a rossz viszonyok következtében azonban most ujó! fizetéseketlené vált.

Devizák árfolyama. Zürichben a le 305.50. Párisban 15.20, Mai árfolyamok a következők: angol font 816, dollár 168, hollandi forint 67.85, dinár 2.99, francia frank 6.60, olasz lira 8.81, cseh korona 4.9950, német marka 40, osztrák schilling 23.69, zloty 19, svájci frank 32.80, belgas (öt belga frank) 23.46. A magyar pengőt nem jegyzik.

Gabonaszak magánárfolyama. A napj terményárak a Dengl és Kleinmann gabonabizományi iroda jelentése szerint a következők: hetvenkilenc kilogramos buza 215 lei, hetvenyolc kilogramos 195-200 lei, ótengeri 235 lei takarmány árpa 225 lei, zab 250-260 lei, burgonya 160 lei százkilónkint. Fehér bab 5.50, lucerna mag 17, lóhere mag 19 lei kilónkint. Az irányzat a buzában barátságos.

Mozi

Mozi mai műsora.

Forum mozi: Kicserelem a feleségem (Beszélő német vígjáték).

Erzsébetvárosi mozi: A csavargók királya és Pat és Patachon mint divatkirályok (Kettős műsor).

Gyárvárosi Apolló mozi: A bűvész (Hagos film).

Mehalai mozi: Monte-Cristó.

SZÜLŐK!

Gyermkeik részére az összes iskolakönyveket, füzeteket, tan- és rajzszereket legolcsóbban vásárolhatják a **MORAVETZ könyvesboltban**

Közgazdaság

Románia lesz az első európai állam, mely kilábal a válságból és gazdasági kincsei segítségével talpra áll

Auboin Roger, a Nemzeti Bank mellett működő külföldi ellenőrző pénzügyi szakértő, közölte az év harmadik negyedéről szóló pénzügyi jelentését. A jelentésben elsősorban rámutat arra, hogy Európa pénzügyi zavarai Romániára nem voltak kihatással és továbbra is bizalom van a lei iránt. A német és osztrák viszonyok következtében Romániában is a külföldi érdekeltségek bizonyos tökéket visszavontak, de ezeket a töke visszavonásokat a román pénzügy könnyen elviselte. Megállapítja, hogy a jó termés valószínűleg javít Románia pénzügyi helyzetén, külföldi devizák érkeznek a termésértékesítés következtében az országba és ez még inkább megerősíti a Nemzeti Bank helyzetét.

Nagy áresés a bukaresti tőzsdén. Tegnap a bukaresti tőzsdén értékpapirokban nagy áresökkenés volt. Ezt azzal magyarázzák, hogy a Bercovitz bankház nagy tömegben különböző papirokat dobott piacra, hogy pénzhez jusson és ennek következtében állott be az áresökkenés.

Kedvezményes romániai állatkivitel Ausztriába. A román-osztrák kereskedelmi egyezmény, amelyet nemrégiben Bécsben kötöttek, szeptember hetedikén életbelép. Az egyezmény a kedvezményes vám

Ezután az ország gazdasági helyzetével foglalkozik. Nézete szerint a költségvetést optimisztikusan készítették el. Nem számoltak az általános áresökkenéssel és a fogyasztási krízissel, ami nagy befolyással van az adófizetési képességre. Bármilyen erőfeszítések mellett is, a költségvetés deficitese marad, de nézet szerint az a deficit csak körülbelül 700 millió lei lesz. Az államvasutak helyzetét még mindig rossznak mondja, mert deficitet dolgoznak. Mindent egybevetve a jelenlegi európai helyzet mellett a román pénzügyi viszonyokat megfelelőnek tartja és ama nézetét juttatja kifejezésre, hogy az első állam lesz, amely belső gazdasági kincseinél fogva talpra áll.

illetékeket lépteti életbe és különösen a román állatkivitel részesíti bizonyos előnyökben. Az egyezmény a Bánság állatekszpörtja szempontjából rendkívüli jelentőséggel bír.

A tulmagas üzletberek revíziója. Az egyik bukaresti lap foglalkozott az üzletberekkel és azt a gondolatot vetette fel, hogy a konjunktúra korszakában hosszabb időre megkötött bérszerződéseket érvénytelenítsék. Hi vatalos kimutatások ugyanis megállapították, hogy a kereskedők és cégek anyagi összeroppanását sok esetben

Nemzeti Szálloda
Budapest, VIII., József-körút 4. Telefon: 320-30. J. 334-09.
a HUNGÁRIA Nagyszálloda vezetése alatt.

Kényelmes, tiszta szobák. Heeg-meleg folyóvíz, központi fűtés, telefon, fürdőszobák, világítójelzők.
Polgári árak. — Figyelmes kiszolgálás.
EGYÁGYAS SZÓBA 6—PENGŐTŐL
KÉTÁGYAS SZÓBA 11:50 PENGŐTŐL

Napi pensio: lakás, bőséges 3-szori étlap szerint választható étkezéssel 10 P.
Bárki lapunkra való hivatkozással utcai szobákról 15%, udvariaknál 10% engedményt kap.

Ha Budapestre jön,
ne mulassza el felkeresni a legelőnyösebben ismert vendéglőt:
Dénes József Nemzeti Szálloda éttermeit
VIII., József körút 4. sz. Telefon: J. 324-66.
Legjobb magyar és francia konyha. Fényes és tágas helyiségek,
nyáron szétnyitható füvetetővel. Polgári árak, menürendszer, Dreher sörök.

A próbihirdetések

Házasság

Házassági Korzói

Ideálisan diszkrét ism. rk. dési mód! Inkognitóját eredményig megőrizhe! Házasu andók eszmei sétakorzója! Nem közvetítés! Mindenki maga választja életársát! Nincs provizó! Legszerencsésebb házassági lehetőségek vagyontalanoknak is! Ha tehát még nincs vőlegénye, menyasszonya, hamarosan lesz, ha rövid n megírja adatait és megrende! 249-es Házassági Korzói 30 Lejért. Szétküldi cégjelzéstelen csomagolásban: „Haka”, Budapest, Lipótkörút 24. (1531)

Alkalmazás

Házmesternek

felvétetik gyermektelen házaspár október elsejére, lakások kiadó! Zimmernann, III., Teleky-utca 2, (2316)

Állást keres

Németajku gyermekleány

komoly, megbízható, — uri családnál azonnalra állást keres. — Cim a kiadóban. (2511)

Raktárnok

pénzbeszedői, portási vagy ehhez hasonló állást azonnalra keresek. Laza János Parat hsz. 241 1/2. (2291)

Lakás

Világos, nagy terem

parkettás, — vagy műterem, torna és ritmikus tánciskola céljaira kerestetik lehetőleg emeleten. Cim a kiadóban. (2300)

Modern garcon lakás

a Belváros szívében 1 szoba, előszoba, fürdőszoba, teljesen különálló, — butorozva is — azonnalra kiadó. Cim a kiadóban. (2286)

Bolthelyiség

melyben 50 évig cipészműhely volt, ugyanarra a célra kiadó. IV., Eötvös-utca 19. (2301)

Két leányka

teljes ellátásban részesülhet a józsefvárosi Notre Dame zárdával szemben. Bonnáz-utca 6. földszint 1. (2318)

3 szobás családi ház

összes mellékhelyiségekkel, szép kerttel azonnal kiadó vagy eladó. Érdeklődni Fekete Péter vendéglős, Pokorny-telep (2319)

Udvari lakás

a Belvárosban, egy szoba, konyha, október 1-re kiadó. Belváros, Zápolya-utca 2. Bővebbet a házme terne! (2322)

Adás-vétel

20 lejtől 80 lejt

készíték csinos és modern házi és kimenő ruhát, kötevényeket stb. Budapesti szabás! Modern varrodal Barabás, Temesvár, Józsefváros, (Str. Bra-tianu) Uri u. 2. l. em. 2. (2252)

A franciák

legyőzték a perzsákat, mert a mechanikai perzsa-szőnyegek tartósak, szebbek és 1/8 árba kerülnek. Összekötők 600 lejtől 1500 ig. Kirakataim mindenkit meggyőznek. Sternberg. (1208)

Hoffher és Schranz

purifikátor eladó vagy bérbéadó. Bőr-
csők Sándor, Végvár (Tormac) (2254)

A BUNDAGOMB

Izgató detektívtörténet.

Írta: Raggamby András

(3. folytatás)

— Ez aztán szép siker mi? — mosolygott a bankár. — Illett is már, hogy a rendőrség kitegyen magáért. Hiába, Császár ügyes fiú! És az a kis pénz is jól jön neki.

— Micsoda kis pénz? — esdálkozott Méhes.

— No, hát a család csak bizonyosan tüzött ki valami szép jutalmat?

— Na és mért jönne ez jól neki? A bankár bizalmaskodva hunyorogtatott:

— A tőzsde, — sugta — a fiatalember, a tőzsde! — És bucsuzóra ujját emelve kacsintott: — De köztünk maradt!...

Egye fene a tőzsdét, — gondolta magában Méhes és loholt, hogy még elérje az éppen indulni készülő villamost.

... Szabó XII. Ferenczel szerencséseje volt, az őrszobában találta. A vadászsapkás személyleírása egy adattal bővült: járás közben mint ha huzta volna a ballábát.

Méhes egészséges logikával okoskodott. Ha a vadászsapkának tényleg volt köze az ügyhöz, akkor csak mímelte a részegséget és tudnia kellett, hogy a telefonon odacsalt Görgényivel, mikor kell találkoznia a Levendula utcában. Ha már most mégis pálinkaszaga volt, bizonyára korán érkezett és valamelyik környéki butikban melengette magát egy-két kupicával. Sorra kell hát venni a kis kocsákat...

Jól elmúlt már a délután, mire fáradozását a tíz-tizenkettedik pálinkamérésben a siker mosolygása koronázta. A „Vidám Fuváros” gazdája igen jól emlékezett a tegnapi esti vendégre, a csapos még azt is meg tudta mondani, hogy az illető viceházmester valahol a Potyka-utcában.

Méhes septimbe bekebelezett pár falat szalonát és a Potyka-utca felé igyekezett. De valami tudatalatti ösztön visszafelé sarkantyuza a Levendula-utca felé. Érdekes, — töprengett magában — a cseléség a kihallgatáskor határozottan azt állította, hogy a villának mind a két bejárata zárva volt... Hogy juthatott hát be a tettes? Hm...

A rácskapunál rendőrszem unatkozott. A villa lezárva, az ajtók lepecsételve. A háznép szakácsnétul, szobalányostul összezsomogolt volt és átköltözött a megátkozott villából a pesti rokonokhoz. Csak a házmester maradt ott.

Méhes körüljárta a házat. Befukkantott a házmesterekhez. Arról felől nem lehetett a villába bejutni. A földszintes ablakokon vasrács. A kert három szomszédos telekkel érintkezik. Sőt négyfel. Hátulról két telek szögellik oda. Az egyik üres. Arról felől?... A kert hőleple sima volt és hallgatott... Hát a pince? Méhes újból kö-

rüljárta a villát. A szeme szinte sajgott, olyan merően vizsgálódott. De semmi. A pinceablakokat kis kockájú, vaskeretekbe foglalt vastag üveg borítja. De itt! A szénhányó nyílás egyik ablak-kockája bicsorbulva. Nem nagyobb helyen, mint egy levélbélyeg... Letérdel melléje.

— Csak belülről nyílik? — kérdezi a házmestert.

— Igen.

— Kulccsal?

— Nem. Csak kallantyúval.

— A pince hova nyílik?

— A cseléplépcsőre.

Méhes úgy térdénállva gondolkodik... Ha valaki egy dróttal benyul a csorba ablakon... Félrefordítja a kallantyút...

Elég volt. Feláll. Elköszön, töprengő aggyal siet lefelé a Potyka-utca felé.

Ott csakugyan ismerik a vadászsapkást, mindgyárt utba is igazítják.

De az illető, — Leheti József a neve — nincs otthon. A felesége kiszáradt, kellemetlen nőszemély, barátságatlanul fogadja. Méhes óvatosan, messziről kanyarodva szóba ereszkedik vele. Hogy, hajaj, nehéz az élet... Az asszony felmelegszik.

— Hát család van-e?

— Kettő. A gyerek gyárba jár, a leány férjnél van Récsén.

— Récsén? Hát az hol van?

— Arra, Nagykanizsa felé...

Méhes szívébe belehasít ez a szó. Nagykanizsa! Görgényi szülővárosa. Ahonnan az a hamis távirat érkezett...

Még beszélget pár percig, aztán lassúra erőltetett léptekkel távozik.

A csorbult pinceablak és Nagykanizsa nem hagyják nyugodni a fantáziáját. Mintha tisztulna a homály. Csak még egyet kell bizonyosan megállapítani. Azt, hogy be lehet-e azon a csorba ablakon hatolni? Meg kell próbálni! De úgy, hogy Császár ne tudjon róla. Mert hátha az egész feltevés összeomlik?

... Most megint a főkapitányságra igyekezik. Most biztosan ott fogja találni az öreg rendőrorvost. Annak jó szeme szokott lenni. Csakugyan!

— No, mi az, öcsémuram?

— Doktor bácsi, — mondja Méhes — érdekel ez a Calla-ügy. Egy egy jóbarátom van gyanúsítva. Láttál valami különösét?

— A jóbarátod lógni fog, öcsém. Ahogy én látom, befentes lehetett a háznál, mert másképp az öreg zajt ütött volna s viszont neki nem lett volna alkalma, hogy az arcára borítsa a kloroformos kendőt...

(Folyt. Köv.)

Családi ház

baromfitenyésztésre, esetleg téhen-tartásra alkalmas, eladó. Giroda, Németh-telep. Rékási-ut, kertésznel.

Elsőrangú asztali bor

literje 10 lei. GALGON Gyula fűszer és csemege kereskedés Belváros (2321)

Nyolc hold prima szántóföld az erzsébetvárosi határban eladó. Felvilágosítás: Hladik, Mühle Vilmos-u. 1. (2279)

Új patephon

32 lemezzel, és Singer varrógép eladó. Megtekinthető II., Selyemgyár-u. 42 régi, új 41. szám. (2315)

Sarok

fűszerkereskedéssel 300 Besseney-telepen 125 000 mért. azonnal beköltözhető. Közlebbit Ipari szindikátus I., Jenőherceg-u. 20. (2294)

Bérház

szép nagy kerttel, biztos jövedelmet hozó 6 lakással, mellékhelyiségekkel szabad kézből eladó. Komoly vevők érdeklődhetnek vasárnap d. e. 9-1-ig a tulajdonosnál. IV., Csillag-u. 3. (2210)

Különféle

Jól bevezetett vállalathoz pénzes társat keresek. Cimeket „Jó megélhetés” jeligére a kiadóba kérek. (2209)

Munkájukban támogassuk a vakokat

a nagyérdemű közönség figyelmébe. Az intézetben kívül élő temesvári vakok munkaműhelye III., Posta-u. 2. szám alatt megnyitott. Az egylet műhelye vállal mindennemű kosár és székfonó munkákat, valamint komóci-
cipő készítését. A vak vonószenészek, zongoristák és zongorahangolók iránti felvilágosítással ugyanott szolgálnak. A nagyérdemű közönség nemeseleki támogatását kéri az egyelet (2285)

APPELTAUER, Temesvár

IV., Fröbl-utca 8.

Állandó nagy raktár

minden nagyságu

hordók és kádokban

Gyárbereendezések és raktárhordók speciális elállításai. Szolid árak! Elsőrendű kivitel!

Készpénzért olcsón

vehet férfi- és fiu ruhákat FUCHS SÁNDOR

ruhaüzletében csak Józsefváros, Skudier-tér 5. sz. a.

Átmeneti férfi felöltő 900 lejtől

Sport férfiöltöny 900—1500-ig

Fiu télikabátok 400—900-ig

Szövet pantalon 180—400-ig

A Kereskedők Részletszindikátusának tagja.

Vidékieknek 5% engedmény.

Értesítés

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a Józsefvárosban, Rozsa- és Szilágyi-utca sarkán levő tűzifa üzlet (volt Hestia faterlep) átvettem, ahol a mai naptól kezdve

tűzifa, faszén, cement, gipsz, mész és más építőanyagokat kiárusítok.

Kérem a nagyérdemű közönség pártfogását.

ALEXANDRU HEGEDUS

Szülők figyeimébe!

Szeptember 7-én kezdődik a román, német, magyar nyelvű egységes gyors- és gépirás tanfolyam BABEUNÉ AMBRUS IREN szakiskolájában. 6 hetes, 3 hónapos és 6 hónapos kurzusok. Mérsékelt tandíj. Beiratások: Erzsébetváros, Tirol-utca 78. l. em. 9.